

კენკროვანი კულტურები იმერეთში და მათი გამოყენების პოტენცილი აგროტურიზმში

ყიფიანი ნ.

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
 საქართველოს ეკოლოგიურ მეცნიერებათა აკადემია

ანოტაცია: იმერეთის რეგიონის ნოტიო სუბტროპიკული ჰავა და ნიადაგის ტიპების მრავალფეროვნება იძლევა კენკროვანი კულტურების (მარწყვი, ჟოლო, მაცვალი, მოცხარი, მოცვი) წარმოების პოტენციალის გაზრდის საშუალებას აგროტურიზმში.

იმერეთში სოფლის ტურიზმის განვითარება ხელს შეუწყობს: ტურისტული ინფრასტრუქტურის შექმნას, ტურისტების მიზიდვას სოფლად, სასოფლო-სამეურნეო სავარგულების გაფართოებას, სოფელში სამეურნეო ბიზნესის განვითარებას. აგროტურიზმის განვითარება შეამცირებს უმუშევრობას, ქვეყნიდან არალეგალურ მიგრაციას, გაზრდის ადგილობრივი პროდუქტის გასაღების შესაძლებლობას.

საკვანძო სიტყვები: კენკროვანი კულტურები, სოფლის ტურიზმი

იმერეთის რეგიონი მდიდარია მცენარეული საფარით, რაც განპირობებულია დამახასიათებელი ნიადაგურ-კლიმატური პირობებით. ტერიტორიის რთულმა რელიეფურმა და გეომორფოლოგიურმა პირობებმა, მცენარეული საფარის მრავალფეროვნებამ ადამიანის საწარმოო ზემოქმედებასთან ერთად განაპირობეს ნიადაგური საფარის სიჭრელე, აღნიშნულიდან გამომდინარე ჩამოყალიბებულია: მთის და ბარის ნიადაგურ ოლქებად. ფართოდ გავრცელებულია ალუვიური, სუბტროპიკულ-ეწერი ყვითელმიწა, წითელმიწა, ნემომპალა-კარბონატული და ყომრალი ნიადაგები; მაღალმთიან რეგიონებში გვხვდება ღია გაეწერებული ტყის მურა ნიადაგებიც, ყვითელმიწა და თხელფენაწითელმიწანიადაგები.

რეგიონის ნოტიო სუბტროპიკული ჰავა და ნიადაგის ტიპების მრავალფეროვნება ხელსაყრელი აღმოჩნდა კენკროვანი კულტურების გასავრცელებლად, რომელთა ნაწილი ველურად არის ტყეებში გავრცელებული, ხოლო კულტურული სახეობები და ჯიშების გაშენება საკმაოდ დიდი ხანია დაიწყოსოფლის მოსახლეობამ ადგილობრივ საკარმიდამო ნაკვეთებზე.

კენკროვანებიდან განსაკუთრებით აღსანიშნავია: ვარდისებრთა ოჯახის მრავალწლოვანი ბალახოვანი მცენარეები: მარწყვი, ხენდრო, ნახევრად ბუჩაისებური მცენარეები: ჟოლო, მაცვალი, გროსულკაცეს ოჯახიდან ბუჩქოვანი ხეები: შავი და წითელი მოცხარი, მანანსაბრთა ოჯახიდან ნახევრად ბუჩქი-მოცვი. კენკროვანები მრავლდება, როგორც თესლით, ასევე ვეგეტატიურად. სამრეწველო ბალებს ძირითადად აშენებენ ვეგეტატიურად ნამრავლი ნერგით. იმერეთის რეგიონში მარწყვისა და ხენდროს პლანტაციები გაშენებულია სამტრედიის, ზესტაფონის, ხარაგაულის, ბაღდათის, რაიონებში, შედარებით მცირე

ფართობზე არის გაშენებული ჟოლო და მოცხარი თერჯოლის, ვანის, წყალტუბოს რაიონებში, ხოლო ლურჯ მოცვს, როგორც ახალ პერსპექტიული კულტურას ჯერჯერობით მცირე ფართობი აქვს დაკავებული ვანის, ხონისა და ბაღდათის ნიადაგებზე. აქვე უნდა აღვნიშნოთ, მოცვის კულტურის გაშენება სავსებით შესაძლებელია იმ რეგიონებში, სადაც ჩაის პლანტაციები იყო გაშენებული, ამჟამად კი დეგრადირებული და განადგურებულია აღნიშნული ტერიტორიები და მხოლოდ გვიმრა და სარეველა მცენარეებია გავრცელებული.

კენკროვანი კულტურების ნაყოფები მდიდარია შაქრებით (ფრუქტოზა, ლაქტოზა), ვიტამინებით (A, C, B და P ჯგუფის ვიტამინები), პექტინებით, თმთრიმლავი ნივთიერებებით. ამ თვისებებითა და ადამიანისათვის სასარგებლო ნივთიერებების მაღალი შემცველობის გამო მათგან მიღებული პროდუქცია მოთხოვნადია, როგორც საქართველოს ბაზარზე, ასევე საზღვარგარეთ. გარდა იმისა, რომ ზემოთ აღნიშნული კენკროვანები გამოირჩევიან მაღალი კვებითი ღირებულებით და ფართო სახალხო-სამეურნეო და გამოყენებით, ასევე აღსანიშნავია მათი უხვი მოსავლიანობა და მაღალი საბაზრო ღირებულებაც, რაც აღნიშნულ კულტურებს საკმაოდ რენტაბელურს ხდის. ყოველივე ზემოთ აღნიშნული ფაქტორების გათვალისწინებით დიდია სოფლის მოსახლეობის დაინტერესება, მათი აქტიური ჩართულობითა და ხელშეწყობით შესაძლებელია კენკროვანი კულტურების წარმოების პოტენციალის გაზრდა აგროტურიზმში. ტურისტებს საშუალება ექნებათ გაეცნონ სოფლის ცხოვრების წესს და ადგილობრივ ტრადიციებს, ისინი მცირე დანახარჯებით შეძლებენ: ფერმერთა სახლებში დასვენებას, პლანტაციების დათვალიერებას და ახლი კენკრის დაგემოვნებას, სურვილის შემთხვევაში მონაწილეობას მიიღებენ სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობაში.

ამრიგად, ამ მიმართულებით აგროტურიზმის განვითარება იძლევა შესაძლებლობას სოფელში ბიზნესის განვითარებისათვის და სოფლის მოსახლეობის ცხოვრების დონის ამაღლებისათვის. იმერეთში სოფლის ტურიზმის განვითარება ხელს შეუწყობს: ტურისტული ინფრასტრუქტურის შექმნას, ტურისტების მიზიდვას სოფლად, სასოფლო სამეურნეო სავარგულების გაფართოებას, სოფელში სამეწარმეო ბიზნესის განვითარებას. აგროტურიზმის განვითარება შეამცირებს უმუშევრობას, ქვეყნიდან არალეგალურ მიგრაციას, გაზრდის ადგილობრივი პროდუქტის გასაღების შესაძლებლობას.

ლიტერატურა

1. ლორთქიფანიძე რ. „იმერეთის ნიადაგები და სოფლის მეურნეობა“. თბილისი 1977წ. გამომცემლობა „საქართველო“. გვ. 12-17
2. ყიფიანი ნ. ბოტანიკა. დამხმარე სახელმძღვანელო. აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა. გვ. 117-118;
3. <http://georgianels.ge/2018/05/ჟოლო-2/>;
4. www.agriturizmo.pg.it; www.agrotourizm.com.cy.

BACCATE FRUIT IN IMERETI AND POTENTIAL OF THEIR UTILIZATION IN AGRICULTURAL TOURISM

Kipiani N.

Summary: The moist subtropical climate and diversity of the types of soil gives possibility of growing potential of baccate fruits (strawberry, raspberries, blackberries, currants, bilberry) in the agricultural tourism. Development of the village tourism in Imereti will support to creation of tourist infrastructure and attraction of tourists in the villages, extension of agricultural lands, development of industrial business in the village. Development of agricultural tourism will reduce unemployment, illegal migration from the country and it will grow possibility of realization of the local products.